ISSN 1831-0583

Sprawozdanie roczne 2012

Streszczenie

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Sprawozdanie roczne

2012

Streszczenie

Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej.

Numer bezpłatnej infolinii (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Niektórzy operatorzy telefonii komórkowej nie udostępniają połączeń z numerami 00 800 lub pobierają za nie opłaty.

Wiele informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (http://europa.eu).

Dane katalogowe znajdują się na końcu niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2013

ISBN 978-92-9242-017-8
doi:10.2804/56233

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi streszczenie sprawozdania z działalności Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) za rok 2012. Sprawozdanie to obejmuje rok 2012 jako dziewiąty pełny rok działalności EIOD w charakterze niezależnego organu nadzoru mającego za zadanie zapewnienie poszanowania przez instytucje i organy UE podstawowych praw i wolności osób fizycznych, a w szczególności ich prywatności, w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Obejmuje ono jednak również czwarty rok wspólnej kadencji inspektora Petera Hustinxa i zastępcy inspektora Giovanniego Buttarellego jako członków tego organu.

Urząd Europejskiego Inspektora Ochrony Danych został powołany na mocy rozporządzenia (WE) nr 45/2001 (dalej: „rozporządzenie")[1] w celu chronienia danych osobowych i prywatności oraz promowania dobrych praktyk w instytucjach i organach UE. Nasza misja obejmuje:

- **monitorowanie** oraz **zapewnienie** ochrony danych osobowych i prywatności podczas przetwarzania przez instytucje i organy UE danych osobowych dotyczących osób fizycznych;
- **doradzanie** instytucjom i organom UE we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych. Prawodawca UE zasięga opinii EIOD w odniesieniu do wniosków legislacyjnych i tworzenia nowej polityki, które mogą mieć wpływ na prywatność;
- **monitorowanie** nowych technologii, które mogą mieć wpływ na ochronę danych osobowych;
- **interweniowanie** przed Trybunałem Sprawiedliwości UE, aby zapewnić fachowe doradztwo w interpretowaniu przepisów o ochronie danych;
- **współpracę** z krajowymi instytucjami oraz innymi organami nadzorczymi w celu poprawy spójności ochrony danych osobowych.

W tym roku podjęto szczególne wysiłki mające na celu poprawę skuteczności i efektywności naszej organizacji w obecnym klimacie oszczędności. W tym kontekście przeprowadziliśmy kompleksowy strategiczny przegląd z pomocą naszych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, czego efektem było zdefiniowanie jasnych celów na lata 2013-2014, przyjęcie regulaminu wewnętrznego obejmującego wszystkie działania EIOD i przyjęcie rocznego planu zarządzania. W rezultacie w 2012 r. instytucja osiągnęła pełną dojrzałość.

W 2012 r. ponownie ustaliliśmy nowe wskaźniki odniesienia w różnych obszarach działalności. W zakresie nadzoru nad instytucjami i organami UE podczas przetwarzania przez nie danych osobowych współdziałaliśmy z większą liczbą inspektorów ochrony danych w większej liczbie instytucji i organów niż kiedykolwiek wcześniej. Ponadto zobaczyliśmy efekty naszej nowej polityki w obszarze egzekwowania przepisów: większość instytucji i organów UE, w tym wiele agencji, czyni postępy w dostosowywaniu się do rozporządzenia o ochronie danych, chociaż nadal istnieją pewne organy, które powinny nasilić swoje wysiłki.

W dziedzinie konsultacji dotyczących nowych działań legislacyjnych wydaliśmy rekordową liczbę opinii na różne tematy. Przegląd ram prawnych UE w zakresie ochrony danych pozostawał wysoko na liście naszych priorytetów, jednak wpływ na ochronę danych miało również wdrożenie programu sztokholmskiego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz agendy cyfrowej, a także zagadnienia dotyczące rynku wewnętrznego, takie jak reformy sektora finansowego, oraz zdrowia publicznego i ochrony konsumentów. Pogłębiliśmy także współpracę z innymi organami nadzorczymi.

1 Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2012 R.

Główne działania EIOD w 2012 r. nadal rozwijały się pod względem skali i zakresu, jednak jednocześnie zasoby zostały znacznie zmniejszone w wyniku ograniczeń budżetowych.

Wizja i metodyka

Ogłoszony w ostatnim sprawozdaniu rocznym strategiczny przegląd został ukończony, a w będącej jego efektem strategii na lata 2013-2014 wyrażono wizję i metodykę niezbędne do poprawy naszej zdolności do efektywnej i skutecznej pracy w klimacie oszczędności. Uzupełnieniem strategii było przyjęcie regulaminu wewnętrznego, który stanowi jeden kompleksowy dokument określający organizację i procedury instytucji, oraz rocznego planu zarządzania, który jest podstawą dla planowania działań i zarządzania obciążeniem pracą. Wszystkie te trzy dokumenty są ze sobą ściśle powiązane, tak więc podstawowe wartości i zasady przewodnie sformułowane podczas przeglądu strategicznego zostały zawarte w art. 15 regulaminu wewnętrznego, a działania leżące u podstaw nowej strategii na lata 2013-2014 są realizowane w rocznym planie działania na rok 2013.

Inspektorzy ochrony danych

W ramach naszych wysiłków na rzecz wspierania inspektorów ochrony danych w pracy przeprowadziliśmy w maju 2012 r. badanie w postaci kwestionariusza na temat statusu inspektorów. Wnioski z tej ankiety zostały zebrane w sprawozdaniu, w którym zwrócono uwagę na kilka pozytywnych wyników, lecz także na pewne obszary budzące obawy, które zamierzamy ściśle monitorować.

Kontrole wstępne

W 2012 r. otrzymaliśmy 119 powiadomień dotyczących kontroli wstępnej i przyjęliśmy 71 opinii dotyczących kontroli wstępnych. Po wnikliwej analizie kontroli wstępnej nie poddano 11 przypadków. W 2012 r. większość naszych opinii skierowana była do agencji i organów UE w przeciwieństwie do poprzednich lat, kiedy to często adresatami były duże instytucje unijne. Na ogół opinie przyjęte w 2012 r. dotyczyły standardowych procedur administracyjnych, takich jak ocena personelu i przetwarzania danych dotyczących zdrowia, lecz także działalności podstawowej, takiej jak: operacje przetwarzania danych związane z działaniami Komisji w zakresie zamrażania funduszy, zmienione procedury dochodzeniowe OLAF i roczne deklaracje o braku konfliktu interesów. Po skontrolowaniu działań następczych w kwestii opinii EIOD z zadowoleniem stwierdzamy, że w 2012 r. udało nam się zamknąć 92 sprawy.

Wizyty

W 2012 r. odbyliśmy wizyty w sześciu agencjach, co do których podejrzewano brak zaangażowania w zapewnianie zgodności z przepisami lub brak komunikacji między daną agencją a EIOD. Wizyty te okazały się bardzo efektywne pod względem poszerzania świadomości i angażowania kadry kierowniczej w przestrzeganie przepisów rozporządzenia. Skontrolowaliśmy 15 instytucji i organów UE i wykonaliśmy działania następcze w odniesieniu do poprzednich kontroli.

Zakres konsultacji

W naszej pracy w dziedzinie konsultacji dotyczących prawodawstwa w 2012 r. utrzymywała się tendencja z ubiegłych lat – wydano rekordową liczbę 33 opinii, 15 uwag formalnych i 37 uwag nieformalnych.

Znaczenie ochrony danych wciąż rośnie: oprócz zwykłych priorytetów, jakie stanowią przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz międzynarodowe przekazywanie danych, w 2012 r. częstsze stały się opinie na temat rynku wewnętrznego i sektora zdrowia. W międzyczasie szybkie zmiany w dziedzinie agendy cyfrowej są odzwierciedlone przez napływ wniosków ustawodawczych dotyczących tej agendy.

Przegląd ram prawnych w zakresie ochrony danych

W odpowiedzi na opublikowany w styczniu wniosek w sprawie pakietu dotyczącego reform[2], złożonego z rozporządzenia i dyrektywy, w marcu wydaliśmy opinię. Następnie przez cały rok kontynuowaliśmy podkreślanie potencjalnych obszarów budzących obawy i możliwych ulepszeń poprzez przemówienia, komunikaty prasowe i inne fora.

Agenda cyfrowa i technologia

W dziedzinie agendy cyfrowej i technologii wydaliśmy opinię na temat przetwarzania w chmurze. Wpływ nowych technologii ma – i nadal będzie miał – ogromne znaczenie w tej dziedzinie oraz wskazuje na potrzebę wdrożenia zasad ochrony danych, takich jak uwzględnienie ochrony prywatności już w fazie projektowania i domyślna ochrona prywatności.

Zdrowie publiczne i ochrona konsumentów

W dziedzinie zdrowia publicznego i ochrony konsumentów obserwowaliśmy coraz silniejszą tendencję do łączenia

2 http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Consultation/Reform_package.

nowych technologii cyfrowych z istniejącymi praktykami w celu poprawy jakości usług. Wysiłki te są godne pochwały, a zindywidualizowane usługi i opieka mają wielki potencjał. Biorąc jednak pod uwagę konieczność szczególnej ochrony danych osobowych dotyczących zdrowia, zaufanie konsumentów do nowych usług można wspierać i utrzymywać wyłącznie wtedy, gdy przestrzegane są podstawowe zasady ochrony danych.

Współpraca z organami ochrony danych

Współpraca EIOD i Grupy Roboczej Art. 29 obejmowała szereg zagadnień, w szczególności opinie na temat celowości i wykorzystywania zgodnego z prawem, szablonów oceny skutków w zakresie ochrony danych w inteligentnych sieciach oraz otwartych danych, przy czym EIOD odgrywał rolę sprawozdawcy w odniesieniu do tych opinii. Wnieśliśmy również znaczący wkład w opinie przyjęte w kontekście dyskusji nad reformą ochrony danych, przetwarzania w chmurze, zwolnienia ze zgody na pliki cookie i rozwoju technologii biometrycznych.

Skoordynowany nadzór

EIOD zapewnił dobrze funkcjonujący sekretariat na potrzeby organów ochrony danych zaangażowanych w skoordynowany nadzór nad Eurodac i systemem informacji celnej (CIS). Ponadto w listopadzie 2012 r. odbyło się pierwsze posiedzenie nowej grupy ds. koordynowania nadzoru nad **wizowym systemem informacyjnym** (VIS). Grupie tej powierzono przede wszystkim zadanie polegające na nadzorowaniu ciągłego, stopniowego wdrażania tego systemu oraz ułatwianiu współpracy między państwami członkowskimi. Grupa omówiła swój pierwszy program prac i udostępniła informacje na temat działalności EIOD i inspekcji krajowych w poszczególnych państwach członkowskich.

Organizacja wewnętrzna

W 2012 r. w organizacji utworzono nowy sektor – do spraw polityki w dziedzinie technologii informacyjnych – którego zadaniem jest rozwijanie i koncentrowanie naszej wiedzy specjalistycznej w zakresie technologii informatycznych i ochrony danych. Sektor ten składa się ze specjalistów w dziedzinie informatyki, którzy mają doświadczenie w praktycznych kwestiach informatycznych oraz w zakresie polityki i nadzoru. Zwiększa on nasze możliwości pod względem oceny ryzyka dla prywatności, jakie stwarzają nowe technologie, współpracy z ekspertami ds. technologii z innych organów ochrony danych oraz zapewniania administratorom danych wytycznych na temat zasad uwzględnienia ochrony prywatności już w fazie projektowania i domyślnej ochrony prywatności. Gwarantuje on również możliwość rozwijania naszych metod i narzędzi nadzoru zgodnie z postępem technologicznym, w szczególności w odniesieniu do wielkoskalowych systemów informatycznych, które podlegają skoordynowanemu nadzorowi. Sektor ten będzie również wspomagał opracowanie spójniejszej wewnętrznej polityki w dziedzinie technologii informacyjnych na potrzeby naszej instytucji.

Zarządzanie zasobami

W efekcie kwartalnych przeglądów dotyczących wykonania budżetu z udziałem zarządu EIOD poziom wykonania naszego budżetu wzrósł z 75,66% w 2010 r. do 90,16% w 2012 r. Nowe narzędzia, takie jak Sysper2 (zasoby ludzkie) i MIPS (zarządzanie delegacjami), doprowadziły do zwiększenia efektywności i profesjonalizacji funkcji zasobów ludzkich EIOD.

Najważniejsze liczby dotyczące działalności EIOD w 2012 r.

- → **Przyjęto 71 opinii dotyczących kontroli wstępnych i 11 innych opinii**
- → **Otrzymano 86 skarg, w tym 40 dopuszczalnych**
- → **Przeprowadzono 27 konsultacji dotyczących środków administracyjnych**
- → **Przeprowadzono 15 kontroli na miejscu i 6 wizyt**
- → **Opublikowano 1 wytyczną** na temat przetwarzania danych osobowych w zakresie urlopów i ruchomego czasu pracy
- → **Wydano 33 opinie prawne** na temat m.in. inicjatyw dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, rozwoju technologicznego, współpracy międzynarodowej, przekazywania danych, zdrowia publicznego i rynku wewnętrznego.
- → **Wydano 15 zestawów formalnych uwag** dotyczących m.in. praw własności intelektualnej, ochrony lotnictwa cywilnego, polityki kryminalnej UE, systemu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów, efektywności energetycznej oraz programu „Prawa i obywatelstwo".
- → **Wydano 37 zestawów nieformalnych uwag.**

NADZÓR I EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW

Jednym z najważniejszych zadań EIOD jest niezależny nadzór nad przeprowadzanymi przez instytucje lub organy europejskie operacjami przetwarzania danych. Ramy prawne określone są w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 o ochronie danych, w którym ustanowiono szereg obowiązków spoczywających na podmiotach przetwarzających dane oraz prawa podmiotów, których dane osobowe są przetwarzane.

Zakres zadań nadzorczych sięga od doradzania inspektorom ochrony danych i wspierania ich poprzez kontrolę wstępną ryzykownych operacji przetwarzania danych po przeprowadzanie dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i rozpatrywanie skarg. Doradztwo dla organów administracji UE może również przybrać formę konsultacji w zakresie środków administracyjnych lub publikacji tematycznych wytycznych.

Nasz cel strategiczny

Promowanie „kultury ochrony danych" w instytucjach i organach UE, tak aby były one świadome swoich obowiązków i odpowiedzialne za zgodność z wymogami w zakresie ochrony danych.

Inspektorzy ochrony danych

Wszystkie instytucje i organy UE muszą mieć co najmniej jednego **inspektora ochrony danych**. W 2012 r. zarówno w istniejących instytucjach i organach, jak i w nowych agencjach lub wspólnych przedsiębiorstwach powołano jedenastu nowych inspektorów, wskutek czego łączna liczba inspektorów wynosi 58. Stałe współdziałanie z nimi i ich siecią jest ważnym warunkiem efektywnego nadzoru. EIOD ściśle współpracował z „kwartetem" inspektorów ochrony danych, składającym się z czterech inspektorów (z Rady, Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej i Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności), którzy koordynują sieć inspektorów ochrony danych. EIOD uczestniczył w posiedzeniach inspektorów, które odbyły się w marcu 2012 r. w Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) w Helsinkach oraz w listopadzie w Europejskim Banku Centralnym.

Kontrole wstępne

Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 stanowi, że wszelkie operacje przetwarzania mogące stworzyć konkretne zagrożenia dla praw i wolności podmiotów danych podlegają kontroli wstępnej ze strony EIOD. Podczas tej kontroli EIOD ustala, czy dana operacja jest zgodna z rozporządzeniem, czy też nie.

Kontrola wstępna ryzykownych operacji przetwarzania pozostawała ważnym aspektem nadzoru. W 2012 r. otrzymaliśmy 119 powiadomień dotyczących kontroli wstępnej (2 wycofano). Chociaż odrobiliśmy zaległości w obszarze kontroli wstępnych *ex post* w większości instytucji UE, operacje przetwarzania danych prowadzone przez agencje UE, w szczególności przez te nowo utworzone, działania następcze dotyczące wydanych wytycznych oraz kilka wizyt w agencjach w 2012 r. doprowadziły do wzrostu liczby powiadomień. W 2012 r. wydaliśmy 71 opinii dotyczących kontroli wstępnych i 11 innych opinii. Te dane liczbowe uwzględniają fakt, że wieloma przypadkami zajęliśmy się poprzez wydanie opinii wspólnych: w 2012 r. wydaliśmy 13 opinii wspólnych w odpowiedzi na 41 powiadomień.

Monitorowanie przestrzegania przepisów

W naszym dokumencie programowym z grudnia 2010 r. EIOD zapowiedział, że „będzie nadal prowadzić okresowe »badania«, aby zagwarantować, że ma reprezentatywną ocenę zgodności z zasadami ochrony danych w instytucjach/organach UE, oraz aby umożliwić mu wyznaczanie odpowiednich celów wewnętrznych w celu uwzględnienia wypracowanych wniosków". W maju 2012 r. przeprowadziliśmy badanie dotyczące inspektorów ochrony danych, którego celem było monitorowanie zgodności instytucji i organów UE z art. 24 rozporządzenia. Chociaż z przyjemnością możemy donieść, że funkcja inspektora ochrony danych jest dobrze ugruntowana w administracji UE, istnieje kilka obszarów budzących obawy. W szczególności będziemy uważnie monitorować rzeczywisty czas trwania mandatu tych inspektorów, którzy stanowią personel kontraktowy, dużą fluktuację na stanowisku inspektora, ewentualne konflikty interesów, zwłaszcza w przypadku inspektorów pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy, którzy są związani z administracją. W stosownych przypadkach będziemy zajmować się takimi kwestiami indywidualnie.

W czerwcu 2012 r. przeprowadziliśmy badanie w postaci kwestionariusza na temat funkcji koordynatora ds. ochrony danych w Komisji Europejskiej. Wyniki tego badania zostaną opracowane w formie sprawozdania, które zostanie wydane w 2013 r.

Skargi

Zgodnie z rozporządzeniem o ochronie danych EIOD w ramach swoich podstawowych obowiązków wysłuchuje skarg oraz je bada i przeprowadza dochodzenia zarówno z własnej inicjatywy, jak i na podstawie skarg.

W 2012 r. EIOD otrzymał 86 skarg (spadek o około 20% w porównaniu z rokiem 2011, co potwierdza efektywność internetowego formularza skargi, który dostępny jest na naszej stronie internetowej, pod względem zmniejszenia liczby skarg niedopuszczalnych). Spośród nich 46 skarg było niedopuszczalnych *prima facie*, przy czym większość odnosiła się do przetwarzania danych na poziomie krajowym, a nie do przetwarzania przez instytucję lub organ UE.

Pozostałe 40 skarg wymagało dogłębnego dochodzenia (wzrost o około 54% w porównaniu z 2011 r.). Ponadto 15 dopuszczalnych skarg, wniesionych w poprzednich latach (cztery w 2009 r., trzy w 2010 r. i osiem w 2011 r.), w dniu 31 grudnia 2012 r. nadal było przedmiotem dochodzenia, przeglądu lub działań następczych.

Konsultacje w sprawie środków administracyjnych

W celu zapewnienia wytycznych w dniu 23 listopada 2012 r. wydaliśmy dokument programowy dotyczący konsultacji w zakresie nadzoru i egzekwowania przepisów. Przeprowadzono również dalsze prace w odpowiedzi na **konsultacje w sprawie środków administracyjnych** prowadzone przez instytucje i organy UE w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Zajęto się szeregiem zagadnień, m.in. bilingami dla użytkowników telefonów stacjonarnych za połączenia wykonane w celach niezwiązanych z pracą, internetową publikacją oficjalnego spisu przedstawicieli UE, zbieraniem świadectw od personelu kontraktowego, klauzulami umownymi, które mają być stosowane w porozumieniach o współpracy administracyjnej, oraz przekazywaniem danych medycznych pomiędzy instytucjami.

Wytyczne horyzontalne

W 2012 r. opublikowaliśmy wytyczne na temat zarządzania przetwarzaniem danych osobowych w **procedurach dotyczących urlopów i ruchomego czasu pracy**. Zorganizowaliśmy szkolenie dla koordynatorów ds. ochrony danych i warsztaty dla administratorów, a także utworzyliśmy na stronie internetowej EIOD wydzielony obszar dla inspektorów ochrony danych oraz infolinię dla inspektorów. Wydaliśmy również sprawozdanie uzupełniające, w którym przedstawiono sytuację w zakresie stosowania się przez europejskie instytucje i organy do wytycznych w dziedzinie nadzoru wideo, które EIOD wydał w marcu 2010 r.

Obecnie pracujemy nad wytycznymi dotyczącymi nieobecności i urlopów, zamówień i wyboru ekspertów, zdalnego monitorowania i przekazywania danych.

POLITYKA I KONSULTACJE

EIOD udziela instytucjom i organom Unii Europejskiej porad dotyczących kwestii ochrony danych w różnych dziedzinach polityki. Ta rola konsultacyjna ma zastosowanie do wniosków dotyczących nowych aktów prawnych oraz innych inicjatyw, które mogą mieć wpływ na ochronę danych osobowych w UE. Konsultacje mają zazwyczaj postać formalnej opinii, ale EIOD może również udzielać wskazówek w formie uwag lub dokumentów strategicznych.

Nasz cel strategiczny

Dopilnowanie, aby prawodawca UE (Komisja Europejska, Parlament Europejski i Rada) był świadomy wymogów w zakresie ochrony danych i uwzględniał ochronę danych w nowym prawodawstwie.

Najważniejsze tendencje

Rok 2012 był rokiem wielkich osiągnięć w dziedzinie ochrony danych. Komisja w dalszym ciągu publikowała wiele wniosków ustawodawczych mających wpływ na ochronę danych, przy czym głównym tematem była kompleksowa reforma istniejących przepisów dotyczących ochrony danych. Projekt ten plasował się wysoko na liście priorytetów EIOD w 2012 r. i pozostanie istotny w miarę postępów w procedurze ustawodawczej.

W 2012 r. nastąpił ciągły wzrost liczby wydawanych przez nas opinii. Wydaliśmy 33 opinie, 15 uwag formalnych i 37 uwag nieformalnych na rozmaite tematy. Poprzez te i inne interwencje zrealizowaliśmy nasze priorytety na 2012 r. przedstawione w spisie.

Zgodnie z tendencją z lat ubiegłych obszary uwzględnione w opiniach EIOD nadal ulegały zróżnicowaniu. Oprócz tradycyjnych priorytetów, takich jak przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz międzynarodowe przekazywanie danych, pojawiają się nowe obszary. W 2012 r. przedmiotem wielu opinii był rynek cyfrowy i bezpieczeństwo konsumentów w środowisku online. Wśród tych zagadnień wyróżniały się kwestie danych osobowych dotyczących zdrowia oraz osobowych informacji kredytowych.

Opinie EIOD i główne zagadnienia

W dniu 25 stycznia Komisja przyjęła pakiet dotyczący reformy, który obejmował dwa wnioski ustawodawcze: ogólne rozporządzenie w sprawie ochrony danych i szczegółową dyrektywę w sprawie ochrony danych w obszarze policji i wymiaru sprawiedliwości. Naszą pierwszą reakcją było powitanie rozporządzenia ogólnego jako wielkiego kroku naprzód w obszarze ochrony danych w Europie. W dniu 7 marca przyjęliśmy opinię zawierającą bardziej szczegółowe omówienie naszego stanowiska wobec obu wniosków. W publicznym oświadczeniu EIOD stwierdził, że nawet po przyjęciu obu tych wniosków ustawodawczych Europie daleko byłoby do kompleksowego zestawu przepisów dotyczących ochrony danych – zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym – we wszystkich obszarach polityki UE.

W 2012 r. opublikowaliśmy również opinię na temat **przetwarzania w chmurze**, aby podkreślić zasady ochrony danych i znaczenie ich prawidłowego stosowania w odniesieniu do tego ważnego zjawiska. W opinii tej szczegółowo opisaliśmy i uzasadniliśmy niezbędne standardy ochrony danych w kontekście przetwarzania w chmurze. Takie opinie mają dostarczać wskazówek i stać się punktami odniesienia dla nadchodzących istotnych tematów i kwestii ochrony danych.

Postępująca **interoperacyjność** wyrafinowanej **technologii konsumenckiej** i **Internetu** (na przykład urządzeń inteligentnych) stwarza nowe wyzwania pod względem ograniczania przetwarzania danych osobowych do celów, w których zostały zgromadzone. Dostęp do informacji zastrzeżonych lub wykorzystywanie wcześniej nieistotnych lub niedostępnych danych do nowych celów stanowiły podstawę części naszych ostatnich prac. Opinia w sprawie inteligentnych liczników – urządzeń, które mogą umożliwić znaczną oszczędność energii, lecz też potencjalnie stanowią również formę nadzoru w domu – jest przykładem wniosku ilustrującego tę tendencję, który skomentowaliśmy.

Powracającym tematem w **przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości** jest kwestia konieczności. Wydaliśmy kilka opinii, w których ta zasada ochrony danych zajmowała ważne miejsce. Tak było w przypadku naszej opinii na temat EURODAC, SIS II oraz Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością. Doskonale zdajemy sobie sprawę z tego, że organy ścigania na ogół opowiadają się za zwiększeniem dostępu do innych baz danych, takich jak wykorzystywane przez organy celne i imigracyjne, w celu zapobiegania przestępczości.

Opinie związane z **rynkiem wewnętrznym** także zajmowały istotne miejsce w 2012 r., przy czym dodatkowy nacisk położono na rynek cyfrowy. Przyjęliśmy między innymi pakiet czterech opinii w dziedzinie regulacji rynku finansowego.

Sprawy sądowe

W 2012 r. żadna decyzja EIOD nie została zaskarżona do Trybunału Sprawiedliwości UE. Nie wszczęliśmy też postępowań przeciwko innym instytucjom i organom UE. Trybunał wydał wyrok w dwóch sprawach, w których występowaliśmy w charakterze interwenienta.

Pierwsze orzeczenie dotyczyło domniemanego braku niezależności austriackiego organu ochrony danych, Datenschutzkommission (DSK). W sprawie *Komisja przeciwko Austrii* (sprawa C-614/10) występowaliśmy w charakterze interwenienta na poparcie Komisji. W wyroku z dnia 16 października 2012 r. Trybunał orzekł, że austriacki DSK nie spełnia wymogów niezależności określonych w dyrektywie o ochronie danych.

Drugim przypadkiem, w który byliśmy zaangażowani, była sprawa *Egan i Hackett przeciwko Parlamentowi Europejskiemu* (sprawa T-190/10). W tej sprawie dwóch skarżących zażądało dostępu publicznego do dwóch dokumentów dotyczących wniosków dwóch posłów do Parlamentu Europejskiego w sprawie dodatku na koszty pomocy parlamentarnej, w których to wnioskach wymieniono nazwiska asystentów. Parlament odmówił udzielenia dostępu, uzasadniając, że nazwiska stanowią dane osobowe, których ujawnienie naruszyłoby prywatne interesy odnośnych osób fizycznych. W wyroku z dnia 28 marca 2012 r. Trybunał unieważnił odmowę, ponieważ Parlament nie zdołał wskazać, w jakim stopniu ujawnienie dokumentów zawierających nazwiska byłych asystentów posłów do Parlamentu Europejskiego stanowiłoby konkretne i rzeczywiste zagrożenie dla ich prawa do prywatności.

Złożyliśmy też wniosek o dopuszczenie w charakterze interwenienta do dwóch innych spraw, które nadal toczyły się przed Trybunałem w chwili pisania niniejszego sprawozdania: pierwsza sprawa jest kolejnym postępowaniem w związku z naruszeniem dotyczącym niezależności organów ochrony danych, tym razem przeciwko Węgrom (sprawa C-288/12). Drugą sprawą jest tocząca się przed Sądem do spraw Służby Publicznej sprawa *ZZ przeciwko EBI* (sprawa F-103/11). W trakcie przeprowadzonego przez EBI wewnętrznego dochodzenia w sprawie nękania pełna skarga dotycząca domniemanego nękania, w tym dokumenty towarzyszące (obejmujące zaświadczenia lekarskie), zostały przesłane oskarżonym. EIOD występował w charakterze interwenienta na poparcie skarżącego w zakresie, w jakim skargę oparto na domniemanym naruszeniu przepisów dotyczących ochrony danych.

WSPÓŁPRACA

EIOD współpracuje z innymi organami ochrony danych w celu wspierania jednolitej ochrony danych w całej Europie. Ta rola polegająca na współpracy obejmuje również współpracę z organami nadzorczymi ustanowionymi w ramach dawnego „trzeciego filaru" UE i w kontekście wielkoskalowych systemów informatycznych.

Nasz cel strategiczny

Poprawa współpracy z organami ochrony danych, szczególnie z Grupą Roboczą Art. 29, aby zapewnić większą spójność ochrony danych w UE.

Grupa Robocza Art. 29 składa się z przedstawicieli krajowych organów ochrony danych, EIOD i Komisji (ta ostatnia zapewnia również sekretariat na potrzeby grupy roboczej). Grupa odgrywa zasadniczą rolę w zapewnianiu spójnego stosowania dyrektywy 95/46/WE.

W 2012 r. braliśmy czynny udział w działaniach grupy roboczej, zwłaszcza poprzez uczestnictwo w podgrupach tematycznych, takich jak dotyczące: granic, podróży i egzekwowania przepisów, e-administracji, kwestii finansowych, przyszłości prywatności, międzynarodowego przekazywania danych, podstawowych przepisów i technologii. Dodatkowo wnieśliśmy znaczący wkład w opinie przyjęte w 2012 r., w szczególności dotyczące: dyskusji nad reformą ochrony danych (dwie opinie), przetwarzania w chmurze[3], zwolnienia ze zgody na pliki cookie i rozwoju technologii biometrycznych.

Pełniliśmy również funkcję sprawozdawcy lub współsprawozdawcy opinii na temat celowości i wykorzystywania zgodnego z prawem (podgrupa ds. przepisów podstawowych); opinii na temat szablonów oceny skutków w zakresie ochrony danych w inteligentnych sieciach (podgrupa ds. technologii) oraz opinii na temat otwartych danych (podgrupa ds. e-administracji). Oczekuje się, że wszystkie trzy opinie zostaną przyjęte na początku 2013 r.

Oprócz współpracy z Grupą Roboczą Art. 29 EIOD nadal ściśle współpracował z organami utworzonymi w celu sprawowania **wspólnego nadzoru nad wielkoskalowymi systemami informatycznymi UE**.

Ważnym elementem tych wspólnych działań jest system **EURODAC**. Grupa ds. koordynowania nadzoru nad systemem EURODAC składa się z przedstawicieli krajowych organów ochrony danych i EIOD. Zapewniamy tej grupie również sekretariat i z tego względu w 2012 r. zorganizowaliśmy dwa posiedzenia w Brukseli – jedno w czerwcu i jedno w listopadzie. Jednym ze znaczących osiągnięć grupy w ciągu roku był przyjęty na posiedzeniu w listopadzie znormalizowany plan kontroli krajowych punktów dostępu EURODAC. Celem kwestionariusza jest zapewnienie pomocy w kontrolach krajowych.

Podobne warunki regulują nadzór nad **systemem informacji celnej** (CIS), w ramach którego EIOD zwołał w 2012 r. dwa posiedzenia (w czerwcu i grudniu) grupy ds. koordynowania nadzoru nad CIS. Na posiedzeniu czerwcowym grupa we współpracy ze Wspólnym Celnym Organem Nadzorczym przyjęła wspólną opinię w sprawie podręcznika dotyczącego identyfikującej bazy danych rejestru celnego (FIDE) oraz sprawozdanie z działalności za ostatnie dwa lata. Na posiedzeniu grudniowym EIOD przedstawił najważniejsze punkty działań następczych dotyczących kontroli wstępnych OLAF, a następnie Komisja (OLAF) zaprezentowała najnowsze zmiany w ocenie skutków zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 515/97 i rozwoju technicznego CIS.

Wizowy system informacyjny (VIS) jest bazą danych zawierającą informacje, w tym dane biometryczne, dotyczące wniosków wizowych składanych przez obywateli państw trzecich. W listopadzie 2012 r. gościliśmy pierwsze posiedzenie grupy ds. koordynowania nadzoru nad VIS. Grupa ta składa się z krajowych organów ochrony danych i EIOD. Jej zadaniem jest nadzorowanie stopniowego wdrażania VIS, badanie takich kwestii, jak związane ze zlecaniem przez państwa członkowskie wspólnych zadań zewnętrznym dostawcom, a także wymiana doświadczeń krajowych.

Zainteresowanie budziła nadal współpraca na innych **forach międzynarodowych**, zwłaszcza europejskie i międzynarodowe konferencje inspektorów ochrony danych i prywatności. W 2012 r. w Luksemburgu odbyła się konferencja europejska poświęcona najnowszym zmianom w zakresie modernizacji ram UE, Rady Europy i OECD dotyczących ochrony danych. W październiku w Urugwaju odbyła się międzynarodowa konferencja na ogólny temat *Równowaga między prywatnością a technologią*, ze szczególnym naciskiem na kraje wschodzące i kwestie związane z *tworzeniem profilu* i *dużymi danymi*.

W 2012 r. EIOD wziął udział w charakterze obserwatora z prawem do interwencji w dwóch posiedzeniach Komitetu Doradczego Konwencji nr 108 – we wrześniu i w listopadzie.

W dniach 8-9 listopada 2012 r. Światowa Organizacja Celna (WCO) zorganizowała w Brukseli z naszą pomocą 4. międzynarodowe warsztaty dotyczące ochrony danych w organizacjach międzynarodowych. Warsztaty te zgromadziły specjalistów z instytucji i organów UE oraz organizacji międzynarodowych, aby omówili i wymienili najlepsze praktyki. Podczas dwudniowego wydarzenia odbyło się kilka paneli moderowanych przez przedstawicieli zarówno EIOD, jak i WCO.

3 Opinia nr 05/2012 w sprawie przetwarzania w chmurze – WP 196, 01.07.2012.

GŁÓWNE CELE NA ROK 2013

Na rok 2013 określono główne cele wymienione poniżej w ramach ogólnej strategii na lata 2013-2014. Sprawozdania z osiągniętych wyników zostaną przedstawione w 2014 r.

Nadzór i egzekwowanie przepisów

Kontrole wstępne *ex post*

Etap przyjmowania powiadomień *ex post* właśnie dobiega końca, ponieważ uważamy, że od utworzenia EIOD w 2004 r. instytucje i organy UE miały wystarczająco dużo czasu, aby powiadomić nas o prowadzonych przez siebie operacjach przetwarzania danych. W tym celu EIOD napisał w czerwcu 2012 r. do instytucji i organizacji UE, aby wyznaczyć na czerwiec 2013 r. ostateczny termin powiadomień o wszystkich wstępnych kontrolach *ex post*. Oczekuje się, że zwiększy to nasze obciążenie pracą w pierwszej połowie 2013 r.

Wytyczne i szkolenie

Wprowadzenie do ram ochrony danych pojęcia odpowiedzialności oznacza, że administracje UE będą musiały podejmować wszelkie konieczne środki w celu zapewnienia zgodności. EIOD uważa, że inspektorzy ochrony danych i koordynatorzy ds. ochrony danych odgrywają istotną rolę w każdym programie odpowiedzialności. Aby wspomagać ich w pracy, nadal będziemy zapewniać wytyczne i szkolenie oraz zachęcać do ścisłych kontaktów z siecią inspektorów ochrony danych.

Ściślejszy dialog z instytucjami UE

W ramach 1. celu naszej strategii na lata 2013-2014 nadal będziemy utrzymywać ścisły kontakt i dialog z instytucjami UE, aby sprzyjać lepszemu zrozumieniu kontekstu instytucjonalnego oraz promować pragmatyczne i praktyczne stosowanie rozporządzenia. Dialog ten może przybrać różne formy, przede wszystkim warsztatów poświęconych określonemu tematowi, posiedzeń lub zaproszeń na konferencje.

Badanie ogólne

EIOD zamierza przeprowadzić nowe badanie ogólne we wszystkich instytucjach i organach UE. Stanowi to część regularnego działania, w ramach którego prosimy o przesłanie pisemnych informacji zwrotnych na temat określonych wskaźników zgodności z odpowiednimi zobowiązaniami. Wyniki tego badania posłużą do zidentyfikowania tych instytucji, które pozostają w tyle pod względem ich programu zgodności z przepisami, oraz do usunięcia wszelkich stwierdzonych niedociągnięć.

Wizyty

Będziemy kontynuować nasze wysiłki na rzecz poszerzania wiedzy na wszystkich poziomach kierownictwa i w razie konieczności będziemy korzystać z naszych uprawnień w zakresie egzekwowania przepisów. Będziemy odwiedzać te organy, które nie będą się z nami zadowalająco komunikowały lub będą wykazywały wyraźny brak zaangażowania w zapewnianie zgodności z rozporządzeniem o ochronie danych.

Kontrole

Zamierzamy sprecyzować naszą politykę kontroli i dostosować procedury związane z przeprowadzaniem kontroli. Nadal będziemy przeprowadzać ukierunkowane kontrole nie tylko w tych obszarach, w których zapewniliśmy wytyczne, ale także gdy zechcemy sprawdzić status.

Polityka i konsultacje

Głównym celem naszej roli doradczej jest dopilnowanie, aby prawodawca UE był świadomy wymogów w zakresie ochrony danych, uwzględniał ochronę danych w nowym prawodawstwie i przedstawiał działania, które opracowaliśmy na potrzeby osiągnięcia tego celu. Stoimy przed wyzwaniem polegającym na odgrywaniu coraz większej roli w procedurze ustawodawczej oraz szybkim udzielaniu autorytatywnych porad przy coraz bardziej ograniczonych zasobach. W związku z tym wykorzystaliśmy nasz spis zagadnień polityki, aby wybrać kwestie o znaczeniu strategicznym, które będą stanowić podstawy naszej pracy w dziedzinie konsultacji na 2013 r. (spis i towarzysząca mu nota są publikowane na naszej stronie internetowej).

W kierunku nowych ram prawnych w zakresie ochrony danych

Damy pierwszeństwo procesowi ciągłego przeglądu nowych ram prawnych ochrony danych w UE i weźmiemy udział w debatach na kolejnych etapach procedury ustawodawczej, jeżeli zajdzie taka konieczność lub potrzeba.

Rozwój technologiczny i agenda cyfrowa, prawa własności intelektualnej i Internet

Rozwój technologiczny, szczególnie związany z Internetem, oraz powiązane reakcje polityczne będą kolejnym obszarem naszego zainteresowania w 2013 r. Do uwzględnionych tematów będą należeć ogólnoeuropejskie ramy identyfikacji elektronicznej, uwierzytelniania i podpisu, kwestie monitorowania Internetu (np. egzekwowanie praw własności intelektualnej i procedury usuwania treści) oraz usługi przetwarzania w chmurze.

Dalszy rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Istotne nadchodzące wnioski obejmują ustanowienie Prokuratury Europejskiej w celu zwalczania przestępczości mającej wpływ na budżet UE oraz reformę Eurojust. Będziemy również nadal śledzić inicjatywy przeniesione z ubiegłego roku, takie jak reforma Europolu i pakiet doty-

czący inteligentnych granic. Będziemy także uważnie monitorować negocjacje z państwami trzecimi dotyczące porozumień w sprawie ochrony danych.

Reformy sektora finansowego

Nadal będziemy śledzić i analizować nowe wnioski w sprawie regulacji rynków i podmiotów finansowych oraz nadzoru nad nimi, o ile będą one miały wpływ na prawo do prywatności i ochronę danych. Jest to tym bardziej istotne, ponieważ przedstawiana jest coraz większa liczba wniosków dotyczących harmonizacji i centralnego nadzorowania sektora finansowego.

e-zdrowie

W świetle coraz silniejszej tendencji do włączania technologii cyfrowych w świadczenie usług opieki zdrowotnej ustanowienie jasnych zasad dotyczących wykorzystywania danych osobowych w tych ramach jest sprawą pierwszorzędnej wagi, szczególnie ze względu na szczególnie chroniony charakter danych dotyczących zdrowia. Będziemy śledzić rozwój sytuacji w tej dziedzinie i interweniować w stosownych przypadkach.

Inne inicjatywy

Przewidujemy publikowanie tzw. opinii perspektywicznych, które mają zapewniać cenny wkład w przyszłe upowszechnianie podstawowych zasad i zagadnień związanych z ochroną danych w innych obszarach polityki UE, takich jak konkurencja i handel.

Współpraca

Będziemy zwracać szczególną uwagę na realizację strategii na lata 2013-2014 w odniesieniu do współpracy z innymi organami ochrony danych i organizacjami międzynarodowymi oraz na spełnianie naszych obowiązków w dziedzinie skoordynowanego nadzoru.

Skoordynowany nadzór

Będziemy kontynuować naszą rolę w skoordynowanym nadzorze nad systemami Eurodac, CIS i VIS. Druga generacja systemu informacyjnego Schengen (SIS II) również zostanie objęta skoordynowanym nadzorem; jej wejście w życie jest zaplanowane na rok 2013. Przeprowadzimy także kontrole centralnych jednostek tych systemów, jeżeli będzie to konieczne lub prawnie wymagane.

Współpraca z organami ochrony danych

Będziemy nadal aktywnie włączać się w działania i osiągnięcia Grupy Roboczej Art. 29, zapewniając spójności i synergię między nią a EIOD zgodnie z naszymi priorytetami. Będziemy także podtrzymywać nasze dobre relacje z krajowymi organami ochrony danych. Jako sprawozdawca zajmujący się pewnymi określonymi dokumentacjami będziemy kierować procesem przyjmowania opinii Grupy Roboczej Art. 29 i przygotowaniami do tego procesu.

Ochrona danych w organizacjach międzynarodowych

EIOD nadal będzie zatem docierał do organizacji międzynarodowych poprzez doroczne warsztaty, których celem jest poszerzanie wiedzy i wymiana dobrych praktyk.

Inne dziedziny

Informacja i komunikacja

Zgodnie z naszą strategią na lata 2013-2014 EIOD będzie nadal poszerzał wiedzę administracji UE o ochronie danych. Będziemy także podejmować starania na rzecz informowania obywateli o ich podstawowych prawach do prywatności i ochrony danych. Będzie to obejmowało: aktualizowanie i dalsze rozwijanie naszej strony internetowej; opracowanie nowych narzędzi komunikacji, aby zwiększyć widoczność podstawowych działań; stosowanie prostego języka, aby przystępniej wyjaśniać kwestie techniczne, wraz z przykładami, które społeczeństwo może łatwo odnieść do siebie.

Zarządzanie zasobami i profesjonalizacja funkcji zasobów ludzkich

W ramach trudnej sytuacji gospodarczej i konieczności osiągania lepszych rezultatów przy mniejszych nakładach opracowana zostanie strategia zarządzania jakością, aby umożliwić instytucji wykonywanie jej zadań w sposób najbardziej efektywny. Będzie to obejmowało:

- szczególny nacisk na nową politykę w dziedzinie szkolenia, służącą rozwijaniu umiejętności zawodowych, wspieraniu rozwoju zawodowego i zwiększaniu wydajności;
- wznowienie wysiłków na rzecz lepszego planowania, realizacji i monitorowania wydatkowania środków finansowych;
- bardziej strategiczne podejście do zarządzania zasobami ludzkimi; oraz
- całościowy system zarządzania jakością, który zostanie opracowany i wdrożony wraz z jasnymi powiązaniami między standardami kontroli wewnętrznej, zarządzaniem ryzykiem oraz wspólną metodą oceny.

Rozpoczniemy także strategiczną analizę średnio- i długoterminowych potrzeb w zakresie zasobów, w szczególności w kontekście przyszłej Europejskiej Rady Ochrony Danych.

Infrastruktura technologii informacyjnej

W ciągu roku chcemy uruchomić nasz nowy system zarządzania przypadkami, aby dostarczać wyniki zgodnie z pożądanym harmonogramem przy należytym uwzględnieniu niezbędnych zabezpieczeń i środków ochrony danych.

Europejski Inspektor Ochrony Danych

Sprawozdanie roczne 2012 — Streszczenie

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej

2013 — 12 str. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9242-017-8
doi:10.2804/56233

JAK OTRZYMAĆ PUBLIKACJE UE

Publikacje bezpłatne:

- w EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu)
- w przedstawicielstwach i delegaturach Unii Europejskiej (dane kontaktowe można uzyskać pod adresem http://ec.europa.eu lub wysyłając faks pod numer +352 2929-42758)

Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu)

Płatne subskrypcje (np. *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej,* zbiory orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej):

- u dystrybutorów Urzędu Publikacji Unii Europejskiej (http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm)

EUROPEJSKI INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH

QT-AB-13-001-PL-N

EIOD – Europejski Inspektor Ochrony Danych

www.edps.europa.eu

@EU_EDPS

ISBN 978-92-9242-017-8

Urząd Publikacji